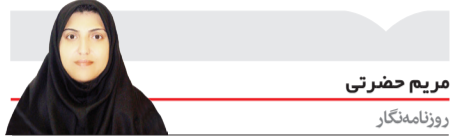

رئیس مرکز مطالعات، برنامه‌ریزی و تعالی علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» فعالیت هیات‌های اندیشه‌ورز این دانشگاه درباره کرونا را تشریح کرد

پایان فاز اول مطالعات حکمرانی پسا کرونا

۵۹۰ استاد در ۱۰ هسته فکری مطالعات اولیه را انجام دادند

مریم حضرتی

رئیس‌معاون

دانشگاه آزاد اسلامی از ابتدای ظهور کرونا در کشور، توان علمی و اجرایی خود را برای مبارزه با این ویروس منحوس در سطوح گوناگون به صحنه آورد. بخش درمانی این دانشگاه در استان‌های مختلف با توجه به اعلام نیاز مسئولان استانی، به یاری بیماران کرونایی شتافتند. اساتید، محققان و پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی در عرصه‌های فنی و مهندسی نیز با عملیاتی کردن ایده‌های خود تلاش کردند مواجهه مردم با این ویروس را قدری ساده‌تر کنند. دانشجویان و کارکنان دانشگاه نیز تا سرحد توان در نقاط مختلف کشور برای ضد عفونی کردن و همچنین جمع‌آوری و کمک به مردم آسیب‌دیده بسیج شدند. یکی دیگر از عرصه‌های مشارکت اساتید و محققان دانشگاه آزاد اسلامی نیز در قالب هیات‌های اندیشه‌ورز دیده شد. دکتر طهرانچی اواخر فروردین ماه با تاکید بر لزوم فعالیت هیات‌های اندیشه‌ورز استانی در مبحث تولید دانش مواجهه با پاندمی ویروس کرونا گفت: «واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی در سراسر کشور باید در این زمینه تمام توان خود را به کار برده و نشست‌های تخصصی با یک پیوستگی لازم در فضای مجازی برگزار کنند.» پس از آن با ابلاغ شیوه‌نامه «تولید دانش مواجهه با چالش‌های حاصل از معضل جهانی ویروس کرونا و استخراج روش‌های کاربست این دانش و بررسی حکمرانی در جهان پسا کرونا» کارگروه‌های مختلفی برای بررسی ابعاد تأثیرات کرونا تشکیل شد. در همین راستا با حسن‌خبری، رئیس مرکز مطالعات، برنامه‌ریزی و تعالی علوم انسانی و هنر دانشگاه آزاد اسلامی برای بررسی عملکرد کارگروه‌های مطالعاتی در خصوص کرونا و فعالیت‌های آنی این مرکز به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

۱۱۱

فعالیت‌ها و عملکرد هیات‌های اندیشه‌ورز در موضوع کرونا را تشریح کنید.

پس از صدور بخشنامه رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در تاریخ شانزدهم فروردین ماه امسال، در خصوص پوشش علم مردم با موضوع حکمرانی اسلامی در جهان پسا کرونا که حاوی این مطلب بود تا گفتگمانی اتفاق بیفتد و زمینه مشارکت هیات‌های علمی را فراهم کند. هیات‌های اندیشه‌ورز هم در این خصوص فعال شدند. تا پس از مطالعات اولیه در این باره زمینه رسیدن به یک مدل حکمرانی اسلامی در جهان پس از کرونا فراهم شود. پس از ابلاغ این بخشنامه، بلافاصله مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی علوم انسانی موضوع را در دستور کار قرار داد و براساس جدول زمان‌بندی طی دو هفته شکل گیری کارگروه‌ها اتفاق افتاد. هیات‌های اندیشه‌ورز توجیه شده و آنها بعضاً به‌صورت مستقل موضوعاتی را پیشنهاد کردند. بعضی از آنها براساس درخواست‌های افرادی را به مرکز معرفی کردند و ما حاصل آن تشکیل بیش از ۴۰ کارگروه بود که ۲۰ کارگروه استانی و ۲۰ کارگروه دیگر هم در مرکز مطالعات این کارگروه‌ها آغاز به کار کردند.

آماری از تعداد کارگروه‌های فعال وجود دارد؟

این کار در ۴۲ کارگروه با موضوعات مختلفی همچون علوم انسانی و هنر، اقتصاد، سیاست، فرهنگ، اجتماع، فضای مجازی، رسانه، خبرگزاری، رادیو، تلویزیون، حقوق، فقه، علوم دینی، علوم رفتاری، روانشناسی، مشاوره، علوم زیستی، محیط‌زیست، سلامت و علوم پزشکی مرتبط با سلامت اجتماع شروع شد.

این کارگروه‌ها در خصوص کرونا چه محورهایی را پوشش دادند؟ آماری در مورد تعداد جلسات این کارگروه‌ها وجود دارد؟ مجموعاً چند ساعت، هیات‌های اندیشه‌ورز در خصوص موضوع کرونا بحث و بررسی داشتند؟

بارش فکری در هر یک از کارگروه‌ها با ۱ نفر عضو شکل گرفت و در دو زمینه پیامدی و راهبردی در سه سطح بین‌المللی، ملی و خرد پیگیری شد. براساس طرح مشخصی که از قبل داده شده بود مبنی بر اینکه ورود و خروج این جزوه‌ها به چه صورت باید باشد، این کار انجام شد؛ ما حاصل ۴۲ جزوه بود که صفحه‌آرایی و ۲۴ صفحه

نیمکت خبر

تاکید وزیر علوم بر حضور موثر بسیج اساتید در فعالیت‌های دانشگاه‌ها

منصور غلامی به مناسبت سالروز شهادت مصطفی چمران و روز بسیج اساتید، با رئیس مرکز و شورای معاونان بسیج اساتید این وزارتخانه دیدار و گفت‌وگو کرد. غلامی در این نشست اظهار داشت: «بسیج پشته‌نشینان مردمی انقلاب و باعث تداوم انقلاب اسلامی است، بنابراین باید تمام تلاش ما به‌سوی رضایت مردم هدایت شود.» وزیر علوم با اشاره به پیشرفت‌های علمی و فناوری دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در دوره پس از انقلاب افزود: «سرعت شتاب علمی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با همت دانشگاهیان و روحیه جهادی جوانان این کشور، بسیار بالا بوده و نتایج بسیار خوبی داشته است.» غلامی با تاکید بر لزوم حضور موثر بسیج اساتید در فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشگاه‌ها تاکید کرد: «جامع‌نگری، انسجام‌بخشی، جذب حداکثری، تولید قدرت نرم و مرجعیت علمی و ویژگی‌هایی است که بسیج اساتید باید در اولویت قرار دهد.»

کنکورهای ۹۹ برگزار می‌شوند حتی در شهرهای قرمز

فاطمه زرین‌آمیزی روز چهارشنبه در گفت‌وگو با تابناک تاکید بر اینکه کنکورهای ۹۹ بدون تغییر برنامه زمانی برگزار می‌شوند، اظهار داشت: «تغییر زمان برگزاری آزمون‌های ۹۹ تکرار نمی‌شود و تاریخ این آزمون‌ها با هماهنگی ستاد ملی مقابله با کرونا به داوطلبان اعلام شده است.» وی همچنین خاطرنشان کرد: «سازمان سنجش آموزش کشور پیش از این، برای هر آزمون حداقل دو نوبت زمان و باریش جهت تغییر حوزه امتحانی داوطلبان در نظر گرفت.» سخنگوی سازمان سنجش آموزش کشور در خصوص اعمال پروتکل‌های بهداشتی در کنکورهای ۹۹ گفت: «در کنکورهای ۹۹ فاصله بین صندلی‌ها و تعداد سالن‌های امتحانی افزایش یافته، تهیه سالن‌های برگزاری کنکور مورد توجه قرار گرفته است و تلاش کردیم حوزه‌هایی برای کنکور انتخاب شود که فضای باز داخلی داشته باشند تا از دحام مقابل درها نداشته باشیم یا به حداقل برسد.» زرین‌آمیزی درباره برگزاری کنکورهای ۹۹ در شهرهای با وضعیت قرمز اظهار داشت: «تا زمان برگزاری آزمون‌ها کسی نمی‌داند وضعیت شهرها به چه صورتی خواهد بود، اما سازمان سنجش آموزش کشور به محض اعلام اسامی شهرهای قرمز که پیش از این توسط ستاد ملی مقابله با کرونا مشخص شده بود، سختگیری‌های بیشتری برای رعایت بهداشت در این شهرها اعمال کرد.»

جمعی و مباحثه علمی جمعی سامان دادیم، لذا از این جهات بسیار ارزشمند است و محصول آن قطعا در کلاس‌ها مورد توجه قرار گرفته و اساتید موضوعات را مورد تبادل قرار می‌دهند و به منابع درسی و موارد دیگری که دارد، توجه می‌کنند.

آیامی توان در حال حاضر درباره حکمرانی در جهان پسا کرونا ایده‌جمعی مطرح کرد؟

به دنبال آن هستیم که ایده‌جمعی را تولید کنیم تا عرصه‌های مختلف حیات فردی و اجتماعی ما را در مواجهه با وضعیت جدید پسا کرونایی نشان دهد. حالا فرض کنید وضعیت قوا، وضعیت نظام آموزشی، نظام فرهنگی، نظام اقتصادی، نظام معیشتی، وضعیت کارآفرینی، وضعیت فضای مجازی، وضعیت سیستم‌های نظارتی ارزشیابی، فرهنگ کار، وجدان کار، نظام‌های نظارت بر فرهنگ سازمانی، فرهنگ حضور، فرهنگ مجازی کار از راه دور، سیستم مشارکتی، فرهنگ گفت‌وگو، مواجهات با مسائل حقوقی، جرائم جدیدی که ممکن است اتفاق بیفتد، فرهنگ جمع‌گرایی یا هویت جمع‌گرایی که در این فضای مجازی با این وضعیت ادامه داشته باشد، طبیعتاً محدودیت‌هایی از طرف روابط و مناسبات اتفاق می‌افتد؛ این چه آسیب‌هایی را برای هویت جمع‌گرایی به‌وجود می‌آورد. یکی از شاخص‌های فرهنگ ما، معنی‌دهی نظام اجتماعی یا هویت جمعی (مشارکت‌های اجتماعی) است. به‌طور مثال مسائل زیارتی، گردشگری، اماکن مذهبی، نماز جمعه‌ها، نمازجماعت و... چیزهایی است که می‌تواند با آسیب مواجه شود. باید از الان ببینیم که آسیب چیست و چگونه می‌توانیم آن را از آسیب حفظ کنیم. برخی از ارزش‌ها و هنجارها و نمادهای اجتماعی ما متأسفانه دچار آسیب می‌شوند. مثلاً امسال روز قدس نداشتیم؛ روز قدس آثار سیاسی-اجتماعی زیادی به‌دنبال دارد. این آثار از جهت مشارکت اجتماعی و سرمایه اجتماعی که می‌تواند به‌وجود بیاورد، باید مدنظر قرار بگیرد. این اتفاق ممکن است برای ۲۲ بهمن بیفتد، بنابراین باید در این موضوع تامل کرد که خلاصه این نظام معنایی که حاکم بر روابط و مناسبات ماست، چگونه می‌تواند در این شرایط بازسازی شده، خودش را بازتولید کند و مورد غفلت قرار نگیرد. بعضی از این موضوعات در نظام اجتماعی مورد آسیب قرار گرفته است. به‌طور مثال در مورد دید و بازدید تشویق‌های زیادی شده است که امسال به‌شدت مورد آسیب قرار گرفت. اگر این آسیب‌ها ادامه داشته باشد، عادت‌واره‌ها را تولید کرده و کم‌کم آن تعلقات اجتماعی، مثل صلح‌رهم ممکن است کاهش پیدا کند، بنابراین معتقدم برای این آسیب‌ها باید راه‌هایی پیدا کنیم که چگونه ترمیم، جبران و بازسازی شود. از طرف دیگر باید به این مساله توجه شود که حضور افراد در خانواده در مسائل تربیتی و تعلقات، عشق و محبت را اضافه می‌کند و جهات مثبت و منفی اتفاق می‌افتد که باید به این مسائل با نگاه کارشناسی توجه کرده و برای آن راهکار داشته باشیم.

بررسی داشتند، اما مطالعات نیز داشتند. برای گردآوری و جمع‌آوری و بازنویسی این مجموعه‌ها هم یک مجموعه به‌ویژه مدیران، دبیران و کارشناسان کارگروه‌ها وقت گذاشتند، بنابراین این مجموعه محصول ۱۰ هزار ساعت-نفر انضامی هیات‌علمی است.

در مورد خروجی کارگروه‌های علمی توضیح دهید. نتیجه تلاش کارگروه‌ها چگونه منتشر می‌شود؟

نتیجه کارگروه‌ها در حد بسیار محدود چاپ می‌شود و در اختیار مقامات دانشگاه قرار می‌گیرد، اما اینکه به چه نحو منتشر شود، محدود یا گسترده، این در تشخیص مسئولان دانشگاه است. ما از هر کدام از این مجموعه‌ها در حد ۱۰ نسخه چاپ می‌کنیم و به مسئولان ارائه می‌دهیم که این‌ها به‌عنوان اولین فاز کار طبیعی است و ادامه کار تارسیدن به یک مدل مطلوب و جامع و عالمانه ادامه دارد.

آیا خروجی مباحث کارگروه به‌صورت کارپردی در اختیار عموم آحاد جامعه قرار خواهد گرفت یا صرفاً مورد استفاده سایر محققان و اساتید دانشگاهی قرار خواهد گرفت؟

فاز اول طبیعتاً بارش فکری است که مسائل شناسایی شده و راهبردی برداری شده و در حال حاضر به‌صورت محدود در اختیار محققان قرار داده می‌شود، منتها آن مدل نهایی که استخراج می‌شود، به‌صورت گسترده منتشر خواهد شد.

ارزش علمی این حرکت در دانشگاه آزاد اسلامی را تشریح کنید.

این حرکت به دو دلیل ارزش علمی خوبی دارد؛ اول از جهت روشی که به‌صورت بارش فکری آخرین ایده‌ها و یافته‌های علمی ۵۹۰ عضو هیات‌علمی فرهیخته را به‌صورت تخصصی استخراج کردیم؛ یعنی یک کار بسیار مطلوب انجام شد، دوم اینکه آخرین ایده‌های آنها به‌صورت تخصصی در موضوعات مختلف استخراج شده و این طبیعی است که از جهت علمی بسیار ارزشمند باشد. به‌علاوه اینکه این مجموعه در حال حاضر، یک منبع و ذخیره برای مرکز تولید کرده که به‌تولید دانش بومی کمک می‌کند. به‌عبارتی با این بارش فکری توانمندسازی هیات‌علمی انجام شد. طبیعی است که این مباحثات کمک زیادی می‌کند و در خصوص توانمند شدن، افزایش دانش و افزایش مساله‌شناسی اعضای هیات‌علمی بسیار موثر است؛ یعنی ذهن اعضای هیات‌علمی درگیر شده و توانمندسازی با لفظی اتفاق افتاده است. نکته بعدی این است که این موضوعات، زمینه‌ای را برای برگزاری کرسی‌های تخصصی و کرسی‌های ترویجی ایجاد می‌کند. در حقیقت به‌سبب تولید نظرپذیرداری در این عرصه حرکت می‌کنیم. ارزش دیگر آن بحث، نگاه بومی به مسائل است. یکی از نقاط ضعفی که در علوم انسانی وجود دارد این است که در منابع، مسائل روزمان کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. ارزش علمی این کار، این است که موضوع مبتلابه جامعه را به‌صورت تخصصی و با استفاده از عقل جمعی و تخصص

۲۰ دانشگاه ایرانی در جمع برترین دانشگاه‌های جوان دنیا

نظام رتبه‌بندی آموزش عالی تایمز، برای رتبه‌بندی دانشگاه جوان ۲۰۲۰ از همان روش ارزیابی دانشگاه‌های جهان استفاده می‌کند و مأموریت‌های اصلی دانشگاه‌ها را تدریس، تحقیق، انتقال دانش و چشم‌انداز بین‌المللی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد، اما در این رتبه‌بندی خاص، دانشگاه‌هایی با قدمت کمتر از ۵۰ سال مدنظر هستند. دانشگاه‌های ایرانی نیز در این رتبه‌بندی حضور دارند. در سال ۲۰۱۹ تعداد ۱۳ دانشگاه ایرانی در میان ۲۵۱ دانشگاه برتر جوان دنیا حضور داشتند که اکنون در رتبه‌بندی ۲۰۲۰ تایمز تعداد ۲۰ دانشگاه ایرانی در جمع ۴۱۴ دانشگاه برتر دنیا قرار دارند. دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل، دانشگاه کاشان، دانشگاه یاسوج، دانشگاه بین‌المللی امام‌خمینی (ره)، دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه صنعتی سیراز، دانشگاه مازندران، دانشگاه بوعلی سینا، دانشگاه گیلان، دانشگاه کردستان، دانشگاه سنجان، دانشگاه شهیدمدنی آذربایجان، دانشگاه شهرکرد، دانشگاه صنعتی شاهرود، دانشگاه زنجان، دانشگاه شاهد، دانشگاه شهیدباهنر کرمان، دانشگاه بزد و دانشگاه بیرجند به ترتیب ۲۰ دانشگاه ایرانی برتر در این رتبه‌بندی هستند.

